

КОВАЛЬЧУК

Леонід Якимович

*доктор медичних наук, професор,
член-кореспондент АМН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
ректор Тернопільського державного медичного університету
ім. І.Я.Горбачевського*

Ювілеї

АКТИВНА ЖИТТЄВА ПОЗИЦІЯ

До 60-річчя від дня народження Л.Я.Ковальчука

П'ятнадцятого березня 2007 року виповнилося 60 років видатному вченому-хірургу, доктору медичних наук, професору, член-кореспонденту АМН України, заслуженому діячу науки і техніки України, активному громадському діячу і просто доброму сусідові Ковальчуку Леоніду Якимовичу.

Народжений у с.Тернівка Ізяславського району Хмельницької області, він присвятив своє життя медицині сусідньої Тернопільщини, яка стала рідною домівкою.

Після закінчення 1973 року Тернопільського медичного інституту та інтернатури (1974 р.), майбутній лідер-організатор системи охорони здоров'я Тернопілля працював до 1975 року хірургом дільничної лікарні с. Устя Зелене Тернопільської області. Завдяки своїм лідерським та фаховим здібностям з 1975 по 1978 роки керував хірургічним відділенням Виликодедеркальської районної лікарні Тернопільської області, а згодом – завідувач хірургічного відділення Знам'янської центральної районної лікарні Кіровоградської області.

Працюючи лікарем-хірургом районної лікарні, Л.Я.Ковальчук 1977 року захистив кандидатську дисертацію на тему “Активність ряду окиснювальних ферментів нейтрофілів і лімфоцитів у хворих на тиреотоксикоз”.

Бажання реалізувати свої здібності та поділитися знаннями знову привели його до Тернопільського медичного інституту, де з 1981 по 1983 роки працює асистентом кафедри хірургії факультету післядипломної освіти. Організаторський талант та висока професійність дозволили йому з 1983 по 1987 роки обійняти посаду головного хірурга Тернопільського облздороввідділу.

Основна наукова діяльність Л.Я.Ковальчука пов'язана з вивченням фундаментальних проблем виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки. З цієї проблеми він у 1987 році захистив докторську дисертацію “Регіонарний кровотік шлунка і дванадцятипалої кишки у хірургії виразкової хвороби”. З 1987 по 1997 роки Леонід Якимович очолює кафедру шпитальної хірургії, одночасно обіймає посаду проректора з лікувальної роботи.

Прагнення підняти статус Alma mater, висока працездатність та заслужений авторитет серед колег сприяли, що Л.Я.Ковальчука в 1997 році обирають за конкурсом на посаду ректора Тернопільської державної медичної академії (з 2004 р. – університет) імені І.Я.Горбачевського.

Професор Ковальчук Л.Я. розробив оригінальні, патофізіологічно обґрунтовані методи хірургічного лікування виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Власні наукові здобутки

виклав у монографіях: “Вибір методів хірургічного лікування гастродуоденальних виразок” (1997 р.), “Органний кровообіг при передракових станах стравоходу та шлунка” (2001р.), “Хірургія демпінг-синдрому” (2002 р.); під його редакцією також видана монографія “Проблеми остеопорозу” (2002 р.).

Леонід Якимович є одним з провідних вчених-хірургів України, очолює асоціацію хірургів Тернопільщини, головний редактор журналу “Шпитальна хірургія”.

Він – автор понад 200 наукових праць, зокрема 6 монографій, 27 винаходів і патентів, 4 атласів оперативних втручань, зокрема, “Атласа оперативних втручань на органах шлунково-кишкового тракту і передній черевній стінці” (2004 р.).

Проф. Л.Я.Ковальчук приділяє велику увагу новітнім технологіям у хірургічній практиці. Йому належить низка розробок малоінвазивних методів хірургічного лікування патології жовчних шляхів. Цьому присвячена монографія “Лапароскопічна хірургія жовчних шляхів” (1997 р.).

Серед напрямів наукової діяльності Л.Я.Ковальчука – пошук методів підвищення безпеки та ефективності хірургічного лікування патології магістральних артерій та екстракраніальних судин. Особливо слід виділити розробку методів запобігання тромбозу сегмента реконструкції артеріальної системи: “Спосіб реконструкції сонної артерії” (2002 р.), “Спосіб зниження тромбогенності ендартеректомії” (2002 р.), “Спосіб профілактики тромбозу судинних протезів” (1993 р.). У 2005 році видана монографія “Хірургія поєднаних і множинних атеросклеротичних оклюзій екстракраніальних артерій та аорто-стегнового сегмента”.

Л.Я.Ковальчук створив оригінальну наукову школу хірургів, здобутки якої добре відомі в Україні та за її межами. Під його керівництвом захищено 6 докторських і 28 кандидатських дисертацій. На базі Тернопільського медичного університету щороку проводиться 25-30 Всеукраїнських і з міжнародною участю наукових форумів, у тому числі відбувся XX з'їзд хірургів України (2002 р.).

Професор Л.Я.Ковальчук 1996 року удостоєний почесного звання “Заслужений діяч науки і техніки України”, а 2003 року обраний член-кореспондентом Академії медичних наук України.

На посаді ректора (з 1997 р.) Л.Я.Ковальчук проявив новаторський підхід в організації всіх видів діяльності Тернопільської державної медичної академії, яка під його керівництвом отрима-

ла статус університету. Його зусиллями відкрито нові факультети: фармацевтичний, стоматологічний, іноземних студентів, навчально-науковий інститут медсестринства; на базі теоретичних кафедр створено ще 4 навчально-наукових інститути: морфології; медико – біологічних проблем; фармакології, гігієни та медичної біохімії імені М.П.Скакуна; моделювання та аналізу патологічних процесів. При університеті працюють дві спеціалізовані вчені ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій з шести спеціальностей.

В університеті навчається понад 3000 студентів, з них близько 500 – іноземні громадяни з 28 країн світу. Запроваджено навчання англійською мовою.

Налагоджена співпраця з 9 іноземними вищими медичними навчальними закладами країн Європи та Америки. Понад 60 викладачів університету пройшли в них стажування.

Відповідно до угоди про співробітництво з університетом Південної Кароліни Апстейт (Спартанбург, США) Тернопільський медуніверситет створив умови для навчання в інституті медсестринства (підрозділі університету) американських громадян з вересня 2007р., отримав відповідну ліцензію.

За організацію міжнародної діяльності та успішне налагодження плідних контактів з європейськими та американськими медичними закладами і, таким чином, сприяння європейській та євроатлантичній інтеграції України у вересні 2006 року Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського нагороджено дипломом Міжнародної академії рейтингових технологій і соціології „Золота фортуна”.

Л.Я.Ковальчуку вдалося істотно зміцнити матеріально-технічну базу університету, зокрема, комп'ютеризовано всі кафедри, бібліотеку з 4 читальними залами і філіалами на всіх клінічних кафедрах і ННІ, оснащеними комп'ютерами, комп'ютерний центр, 22 комп'ютерних класи з виходом до мережі Інтернет, видавництво „Укрмедкнига” з власним поліграфічним комплексом, яке є базовим для ЦМК з ВМО МОЗ України, оснащений сучасним обладнанням консультативно-лікувальний центр (університетська кліні-

ка), навчально-оздоровчий комплекс “Червона калина” з конгрес-центром, навчально-виробничим підрозділом, ботанічним садом лікарських рослин, спортивно – фізкультурною базою, профілакторієм.

В університеті запроваджено нову форму організації навчального процесу за кредитно-модульною системою із застосуванням методик „єдиного дня”, ліній практичних навичок, Z – системи навчання, семестрового тестового контролю університетським незалежним центром тестування, мережевої навчальної системи на основі Інтернет - технологій. Викладачами університету створено близько 250 навчальних мультимедійних компакт-дисків, які містять електронні підручники, навчальні відеофільми та контролюючі програми.

Проф. Л.Я.Ковальчук – ініціатор видання, співавтор і редактор перших українських підручників: “Шпитальна хірургія” (1999 р., 2002 р.; 2004 р. – англійською мовою), “Клінічна хірургія” у 2 томах (2000 р.); навчальних посібників “Невідкладна хірургія” (2002 р.) і “Медсестринська освіта в університеті Південної Кароліни Апстейт” (США), навчальних компакт-дисків.

Видавництво „Укрмедкнига” забезпечило україномовними підручниками і посібниками вищі медичні навчальні заклади України. Університет є співзасновником та видавцем 9 Всеукраїнських журналів, 8 з яких визнані ВАКом України; випускається обласна газета “Медична академія”.

Професор Ковальчук Л.Я. нагороджений орденом „За заслуги” III ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради України, визнаний „Людиною року” м. Тернопіль, занесений у Золоту книгу еліти України.

Високий професіоналізм, наполегливість у досягненні мети гармонійно поєднуються з вимогливістю, тактовністю та відповідальністю.

Щиросердечно вітаємо ювіляра і віддаємо шану видатним організаторським і професійним здібностям.

Бажаємо Вам, дорогий Леоніде Якимовичу, міцного здоров'я, творчого довголіття, натхнення та подальших досягнень на многії літа.

В.П.Пішак, А.Г.Іфтодій,
В.І.Гребенюк, В.П.Польовий